

PerspeX

Jaargang 17 | NR 1 | Maart 2017

Jong en op de lijst

Interview Julius Terpstra (CDA) en Don Ceder (CU)

Dressember: politieke statements maken in de praktijk

Maatschappelijke dienstplicht: goed concept?

Don Ceder - ChristenUnie

VOORWOORD

Het is een hele uitdaging een voorwoord te schrijven voor het magazine dat vlak vóór de Tweede Kamerverkiezingen verschijnt, maar waarvan de deadline door onze hoofdredacteur al weken eerder is gesteld. De campagne is op dit moment pas net echt begonnen, en de komende weken gaan verschrikkelijk druk, maar vooral ook heel erg leuk worden voor PerspectieF.

We richten ons specifiek op First Time Voters, jongeren tussen de 18 en 21 die voor het eerst mogen stemmen tijdens de Tweede Kamerverkiezingen. Dat zijn er maar liefst 850.000, een absoluut record dat we te danken hebben aan het feit dat Rutte II de hele kabinetsperiode heeft uitgezeten.

Een groep studenten van de CHE hebben ons (op het moment dat je dit leest) geholpen bij het maken van filmpjes en interviews die inspirerend zijn voor jongeren die niet zo veel met politiek hebben, maar die wel graag hun stem willen laten gelden voor de komende vier jaar. En dát jongeren veel invloed hebben op de verkiezingen, dat is nu wel duidelijk. Als alle First Time Voters zouden gaan stemmen, zorgen ze voor dertien zetels!

De campagne gaat dus van start, en het is onzeker wat de uitslag gaat worden voor de ChristenUnie. Wat ik nu al wel met zekerheid kan zeggen is dat ik ontzettend dankbaar ben voor alle PerspectieF'ers die zich geweldig hebben ingezet in deze campagne. We hebben jongeren die voor ons debatten voerden, op politieke markten stonden, die filmpjes en banners hebben gemaakt, en die in het social media team zaten om op verschillende media het geluid van de ChristenUnie te laten horen. Alleen dat al maakt deze campagne heel erg geslaagd.

Dankjewel!

Jarin van der Zande,
voorzitter PerspectieF.

Inhoud

- 6** Verkiezing Engel van het Jaar
- 7** Kies voor 'recht doen'!
- 8** Interview campagneleider Christenunie
- 12** Op bezoek bij PerspectieF Delft
- 13** Verbinding
- 14** Maatschappelijke dienstplicht, goed concept?
- 16** Waarom zou je op de ChristenUnie stemmen?

Redactienieuws

Dit magazine is de laatste editie van PerspeX waar Jantine ter Beek – Brandemann aan heeft meegewerkt. Jantine, dank je wel voor al je werk bij PerspeX in de afgelopen jaren!

Daarnaast mogen we ook twee nieuwe redactieleden verwelkomen. Ze stellen zich graag aan je voor.

Tim Kuijsten

Ik ben Tim, 20 jaar en studeer politicologie in Leiden. Dit is de eerste PerspeX waar ik aan mee gewerkt heb en ik hoop dat er nog vele mogen volgen.

Ik volg de politiek al een tijd, ben overtuigd van de visie van ChristenUnie en ik vind journalistiek werk heel interessant. Kortom; PerspeX is voor mij een mooie uitdaging!

Tim van Ooijen

Ik ben Tim, 18 jaar en ik woon in het pittoreske dorpje Kesteren (gemeente Neder-Betuwe). Ook ben ik sinds een tijdje redacteur bij de PerspeX. Hierbij hou ik me bezig met het afnemen en opschrijven van interviews. Ik vind het leuk om te schrijven maar daarnaast interesseert marketing mij ook heel erg. En daarin wil ik me richten binnen de PerspeX.

Column

Nog een paar weken en dan vinden de verkiezingen plaats. Uiteraard besteden we in deze PerspeX, die in de spannende campagnetijd verschijnt, dan ook volop aandacht aan de verkiezingen.

Immers, zoals Jarin al in het voorwoord duidelijk maakt, zijn heel veel (PerspectieF-) jongeren betrokken bij de verkiezingen, maar blijft het ontzettend belangrijk dat jongeren invloed uitoefenen op de verkiezingen en politiek. En daar gaat deze PerspeX over.

Op de cover hebben jullie hem al zien staan, PerspectieF'er Don Ceder. Als nummer 7 van de kandidatenlijst gaat hij in deze PerspeX in discussie met Julius Terpstra (28), die hoog op de kandidatenlijst van het CDA staat. Verder vind je in dit magazine onder andere een interview met de campagneleider van de ChristenUnie en een aantal redenen om op de ChristenUnie te stemmen.

We gaan in deze PerspeX echter ook verder dan de verkiezingen. Zo maken Gerianne en Klariska een sterk statement. Afgelopen december hebben zij, om aandacht te vragen voor vrouwenuitbuiting, de hele maand dagelijks een jurkje gedragen. Ze roepen jullie op om ook een thema dat jou raakt helder te krijgen en vervolgens uit te dragen. 'Dan heeft politiek kracht,' aldus de vrouwen.

Kijk hoe jij een verschil kunt maken in onze samenleving. Heb invloed op de politiek, gewoon in het dagelijks leven. En pak 15 maart het rode potloodje op!

*Jeroen Troost
Hoofdredacteur*

Interview **Julius Terpstra** **en Don Ceder**

Nieuwe verkiezingen geven nieuwe politici de kans om in de Kamer te komen. Twee van die nieuwe namen op de verkiezingslijsten zijn Julius Terpstra (rechts) (28) van het CDA en Don Ceder (links) (27) van de ChristenUnie. De één heeft al naam gemaakt in de jongerenpolitiek, de ander in de advocatuur. We ontmoeten de twee in Amsterdam, in de aanloop naar de belangrijkste tijd van hun leven.

Jullie hebben al flink aan de weg getimmerd de laatste jaren in jullie vorige functies? Wat is de reden van de grote overstap naar de Haagse politiek?

Don: Ik heb van kleins af aan geleerd dat ik moet opkomen voor mensen die hulp nodig hebben. Dat is ook mijn motivatie: er voor die mensen zijn en zo recht proberen te maken wat krom is. Dat heb ik bij mijn werk als advocaat al veel gedaan, maar ik merk dat het soms is als dweilen met de kraan open. Steeds opnieuw kom je weer dezelfde soort problemen tegen. Daarom vond ik het nodig de politiek in te gaan, om zo aan structurele oplossingen te kunnen werken.

Julius: Als voorzitter van het CDJA ben ik al veel met de jongerengeneratie bezig geweest. Met name voor die groep wil ik ook de overstap maken, om twee hoofdredenen: in de eerste plaats heeft deze generatie het niet makkelijk en ten tweede merk ik dat jongeren te weinig betrokken zijn bij de maatschappij. Er wordt vooral 'over' jongeren gepraat en weinig 'met' jongeren. Ze zijn te weinig betrokken bij belangrijke beslissingen over hun toekomst, over bijvoorbeeld onderwijs en het leenstelsel. Ik wil de maatschappij en jongeren dichter bij elkaar brengen.

Als jullie verkozen worden, zijn jullie nieuwe gezichten in de Kamer. Kunnen nieuwe politici ook echt vernieuwing brengen?

Don: Ik denk het wel. Ik ben niet op mijn mondje gevallen en als ik vind dat iets echt fout zit, wil ik proberen dat te corrigeren. Ik denk wel dat ik in het begin zal moeten wennen aan de politieke setting. Het is een bepaald spel dat je moet spelen, maar door de tijd heen leer je en gaandeweg wordt je wijzer.

Julius: Dat is inderdaad de basis. Kijk, iedereen in de Kamer kan natuurlijk goed praten. Dus je hebt originaliteit nodig, je moet niet bang zijn en je moet vooral de procedures kennen. Het is vaak een technisch verhaal en een nieuwe politicus kent in het begin natuurlijk niet alle aspecten daarvan. Het is zaak op dat gebied snel kennis te vergaren en er dan volledig voor durven te gaan.

Zijn jullie straks vrij om je eigen plan te trekken of wordt je toch vooral strak gehouden door de partijdiscipline?

Julius: Ook dat is een spel. Bij alle partijen lopen allerlei partijvoorlichters. De ene keer moet je naar hen luisteren, de andere keer moet je toch ook een beetje lak aan hen hebben. Het is vooral ook belangrijk jezelf te blijven in de Kamer, hoe moeilijk dat soms ook is. Je moet ook niet meteen Buma of Segers willen zijn. Je hoeft niet direct de grootste te zijn, concentreer je eerst maar eens op je eigen portefeuille en probeer een expert te worden op dat gebied.

Don: Het voordeel is dat ik me volledig kan vinden in het partijprogramma, dus ik zal geen rare dingen gaan lopen roepen. Maar als jong persoon ben ik misschien ook wel deels aangetrokken voor wat energie en creativiteit, dus wellicht ook wel een beetje vrij gelaten.

Wanneer zou je Kamerlidmaatschap geslaagd zijn?

Don: Als ik mijzelf over vier jaar recht in de spiegel aan kan kijken en kan zeggen: Don, je hebt er alles aan gedaan!

Julius: Als de mensen die op mij gestemd hebben straks zeggen: 'Kijk, dat is een bijtertje. Hij heeft zich goed in de materie verdiept en probeert ons goed te vertegenwoordigen.'

Is het nu niet zo dat te weinig mensen trots zijn op hun politici?

Don: Ik denk dat de politiek er grotendeels zelf voor gezorgd heeft dat er wantrouwen leeft onder de bevolking. Misschien kunnen nieuwe politici het vertrouwen weer terug brengen bij de mensen, met die instelling moet je er in ieder geval wel in gaan. We moeten ons weer concentreren op onze controlerende taak in het parlement, waarbij we niet alleen schreeuwen vanaf de zijlijn, maar ook weer beter naar elkaar luisteren.

Julius: Ondanks dat het bijvoorbeeld economisch eigenlijk weer beter gaat met het land, zijn veel mensen boos en gefrustreerd. Er is ook sprake van behoorlijk moreel verval in ons land. Juist daarin heeft de politiek een voorbeeldfunctie, en die verzaken we teveel op het moment. Het zou goed zijn als we in de politiek het debat weer openen over onze normen en waarden, over onze moraal. Ook moeten we weer op zoek naar verbinding. Mensen maken nu te weinig contact buiten hun eigen kring.

Is het dan juist niet raar dat ook de christelijke politiek verdeeld is?

Julius: Ik denk dat onze partijen het op veel gebieden met elkaar kunnen vinden. Het CDA spreekt echter uit een echte volkspartij te willen zijn. De christelijke visie vormt onze grondslag, maar iedereen die zich daar in kan vinden kan zich bij ons aansluiten. We willen er echt voor iedereen zijn. Bij de ChristenUnie heb ik soms het idee dat ze iets te veel enkel voor hun eigen groep politiek voeren.

Don: Is niet juist de essentie dat je politiek voert

vanuit je eigen christelijke overtuiging? Als iemand zich in je ideeën kan vinden, ook als diegene niet gelovig is, zal die je heus wel steunen.

Julius: Toch zal het voor een niet-gelovig persoon altijd moeilijk zijn een gelovige partij te steunen. Maar het ligt ook aan je politieke visie hoe erg je dat vindt. En dat speelt ook mee bij de keuze tussen ChristenUnie en CDA.

We leven in een seculier tijdperk waarbij er kritiek is op religieuze politiek. Voelen jullie die druk toenemen?

Don: Je hoort vanuit de maatschappij inderdaad kritische geluiden. Naar mijn mening voert echter iedereen politiek vanuit een bepaalde overtuiging. Er zit daarin geen verschil tussen een christen en een seculier persoon. Je hoeft je geloof dan ook niet thuis te laten, zoals een niet-gelovige zijn ongelof niet thuis hoeft te laten. Je geloof vormt je moreel kompas en van daaruit handel je, binnen en buiten de politiek.

Julius: Niemand is neutraal. Een liberaal handelt vanuit een liberaal gedachtegoed, een christen vanuit een christelijk gedachtegoed. Iedereen volgt een bepaalde overtuiging. Op dit moment ligt religie daarbij wel teveel onder vuur, onder andere door enkele grote namen uit de media. Bijzonder onderwijs is bijvoorbeeld een thema waar op geschoten wordt. Er valt voor mij best over onderwerpen te onderhandelen, maar bijzonder onderwijs is iets wat koste wat kost bewaard moet blijven. Dat is een essentieel onderdeel van de vrijheid in onze samenleving.

Wat is jouw boodschap voor jongeren voor de verkiezingen?

Don: Wat je ook stemt, zelfs als je niet stemt: weet dat jouw beslissing invloed gaat hebben op de toekomst. Lees je daarom hoe dan ook in, volg het nieuws, bestudeer partijen. Doe iets met je stem en laat deze kans niet voorbij gaan!

Julius: Wees betrokken en blijf niet op je eigen eiland. Durf je met belangrijke thema's te bemoeien en wordt zelf actief in de maatschappij. En ga in ieder geval stemmen!

Tim van Ooijen
Tim Kuijsten

Engel van het jaar!

Jan Terlouw

Jan Terlouw en PerspectiefF-voorzitter Jarin van der Zande

Het is inmiddels een jarenlange traditie dat aan het begin van het nieuwe jaar de 'Engel van het Jaar' bekend wordt gemaakt. De Engel van PerspectiefF wordt uitgereikt aan een politicus van een niet-christelijke partij die zich heeft ingezet voor christelijke waarden én voor jongeren.

In november van 2016 mocht Jan Terlouw, oud-fractievoorzitter van D66 en minister, acht minuten lang Nederland toespreken in De Wereld Draait Door. Jan Terlouw, bij velen eigenlijk veel bekender als schrijver van veel populaire kinderboeken, begon een betoog voor een duurzame samenleving. Een wereld waarin we omkijken naar elkaar, en naar het klimaat. Als we zo doorgaan met het bevuilen van de aarde, blijft er niets meer over voor onze kinderen. Tijdens zijn speech gebruikte Jan Terlouw de inmiddels bekende metafoer van 'het touwtje uit de brievenbus'. We vertrouwen elkaar en de politiek niet meer, en dat moet anders.

Wat niemand verwachtte van een oud politicus van over de tachtig, gebeurde toch. Jan Terlouw wist een snaar te raken waarmee hij jong en oud, hoog

en laag opgeleid, politicus en burger overtuigde van het feit dat vertrouwen de eerste stap is naar een betere toekomst voor ons allemaal.

Ook PerspectiefF was onder de indruk van de emotionele oproep van Terlouw. En hoewel er veel tegen zijn politieke beleid in te brengen is, overstijgt naar onze mening een uitgestoken hand altijd boven partijverschillen. Jan Terlouw was zelf positief verrast bij het ontvangen van de 'Engel van het Jaar' 2016 award. "Jongeren zijn de toekomst, ik deed het voor hen. Het doet mij veel dat ik juist van jongeren deze prijs mag ontvangen".

Kies voor 'recht doen'!

In opdracht van Vrij Nederland voerde I&O Research in december 2016 een onderzoek uit naar hoe jongeren denken over en staan in de Nederlandse samenleving en democratie. Even een aantal cijfers op een rij: 44 procent van de jongeren (tot en met 25 jaar) vindt dat Nederland zich in de verkeerde richting ontwikkelt. Hoe jonger de persoon, hoe groter de angst voor oorlog en dictatuur bij hem of haar. Jongeren (van 25 jaar en jonger) zijn het meest bang: ongeveer de helft denkt dat er oorlog zal uitbreken en een vijfde dat er een dictatuur zal komen. Tot slot: ongeveer 21 procent van de jongeren denkt erover om op Geert Wilders te stemmen. Andere partijen volgen op grote afstand. Een flink aantal gaat überhaupt niet stemmen. In 2007 is een vergelijkbaar onderzoek uitgevoerd en jongeren zijn in vergelijking met deze cijfers angstiger geworden.

Food for thought

Onbedoeld is de start van dit artikel wat somber geworden. De analyse van de doelgroep van politieke jongerenorganisaties stemt niet bepaald

vrolijk. Toch is het onverstandig om bij de pakken neer te gaan zitten. De cijfers geven alle reden om de handschoen op te pakken. Christelijke jongeren hebben de taak om angst serieus te nemen, maar er ook hoop tegenover te zetten en op deze manier recht te doen in deze wereld. Precies dit zit in het DNA van Perspectief. Een voorbeeld:

"Onlangs ontmoette ik Heather, een vrouw in New York die bij mij naar de kerk gaat." Tim Keller opent met dit verhaal het eerste hoofdstuk van zijn boek 'Ruim baan voor gerechtigheid' (een aanrader!). Hij

vervolgt: "Toen Heather was afgestudeerd aan de Harvard Law School vond zij een goedbetaalde baan bij een groot juridisch adviesbureau in Manhattan. Een droombaan, voor de meeste ambitieuze jonge professionals. Ze was een invloedrijke bedrijfsjurist, ze ging helemaal op in het stadsleven; en toch was het allemaal merkwaardig onbevredigend. Ze wilde iets betekenen in het leven van mensen, en trok zich het lot aan van die mensen die de tarieven van haar bedrijf niet konden betalen. Voor een fractie van haar eerdere salaris ging ze toen werken als assistent-openbaar aanklager voor New York County. Veel van de criminelen die zij daar vervolgt, zijn mensen die zich schuldig hebben gemaakt aan uitbuiting van minder vermogende mensen, vooral vrouwen." Heather leefde een comfortabel leven; ze trok zich echter het lot aan van de kwetsbare en gemarginaliseerde mensen van de samenleving. Daarbij bracht ze een persoonlijk offer, ook op de lange termijn. Dit verhaal laat iets zien wat 'recht doen' betekent volgens de Bijbel.

De Bijbel over recht doen

Micha 6:8 is een bekende tekst over 'recht doen': 'je weet wat de Heer van je wil: niets anders dan recht te doen, trouw te betrachten en nederig de weg te gaan van je God' (NBV). Recht is de vertaling van het Hebreeuwse woord misjpat; haar basale betekenis draait om de gelijke behandeling van mensen. Keer op keer staat misjpat voor de belangen van weduwen, wezen, immigranten en armen (een voorbeeld hiervan is Zacharia 7:9-10). Deze vier groepen mensen hadden in de context van de Bijbel geen maatschappelijke macht. In onze eigen context zouden we

dit kwartet kunnen uitbreiden met vluchtelingen, daklozen, allochtone werknemers, alleenstaande ouderen, etc. 'De mispat of rechtvaardigheid van een samenleving is volgens de Bijbel af te lezen aan hoe deze groepen behandeld worden. Iedere onachtzaamheid voor de noden van leden van deze groepen wordt niet alleen als tekort aan liefde of mededogen aangemerkt, maar als een schending van de rechtvaardigheid, mispat. God geeft liefde en bescherming aan mensen met de minste economische en maatschappelijke macht, en dat moeten wij ook doen. Dat is de betekenis van recht doen.'

Tot slot

Jongeren zijn angstiger geworden en dat is begrijpelijk, gezien alle beelden en gebeurtenissen uit de afgelopen tijd. Christelijke jongeren kunnen echter het verschil maken in hun eigen dorp, wijk of stad door op te staan en recht te brengen; of het nu grote maatschappelijke initiatieven of kleine acties in je buurt zijn. Als we de noden in onze samenleving zien en ons daarvoor inzetten, kunnen we kleine lichtjes van hoop zijn in de samenleving. Dit verhaal zou ik willen vertellen aan al die jongeren, die op 15 maart voor het eerst mogen gaan stemmen, want iedere stem doet ertoe.

*Dico Baars
Bestuurslid Politiek*

Hoopvol realistisch

Interview campagneleider ChristenUnie

Hoopvol realistisch: dat is het thema van het huidige verkiezingsprogramma. Marcel Koning is de campagneleider van de ChristenUnie (CU) en heeft, samen met vele anderen, de nobele taak om na te denken over hoe zij de ChristenUnie het beste kunnen positioneren. Hoe kan het verhaal van de CU duidelijk naar voren worden gebracht en zichtbaar worden gemaakt? Om dit doel te realiseren is Marcel met meerdere medewerkers al een lange tijd bezig. Zo heeft in december 2015 al de eerste brainstormavond plaatsgevonden, ruim voor de huidige campagnevoeren. Voor de zomer van 2016 werd een start gemaakt met het campagneplan, die na de zomer werd afgerond.

De ChristenUnie heeft een trouwe achterban die op de partij stemt. Daarnaast is er een groep die af en toe wel eens stemt op de CU. Het doel van de campagnevoeringen is om zo vanuit die vaste kern, de kiezers te bereiken die wel eens gestemd hebben op de CU. Het grote doel van de CU is om een extra zetel te halen tijdens de komende

verkiezingen in maart, terwijl wel dichtbij het verhaal van de partij gebleven wordt. De inhoud moet geen geweld worden aangedaan. Marcel merkt op dat het daarbij belangrijk is om in te spelen op de actuele thema's. Het is als kleine partij moeilijk om totaal nieuw thema's aan te kaarten. Daarom zijn de drie belangrijkste speerpunten: investeren in de

toekomst van onze kinderen, zorgen dat iedereen meetelt en opkomen voor (godsdienst)vrijheid. Onderwerpen die op dit moment onder spanning staan.

is ook de social media een zeer belangrijk middel. Uitspraken, onderwerpen die de CU achterban kan delen en posten op Facebook. Het bereik via social media is ontzettend groot. Wat als voordelen heeft

Op de vraag hoe de CU omgaat met de privacy van de achterban, gaf Marcel aan dat wij daar in Nederland een zeer duidelijke wetgeving voor hebben. Net zoals elke internetsite dat doet, kijkt de partij naar de voorkeuren, interesses van de paginabezoekers, om zo nog meer gerichte informatie te kunnen aanbieden. Vandaar ook dat de bezoeker toestemming moet geven door middel van de cookie-melding. Daarnaast vindt de ChristenUnie het van groot belang dat de mensen hun eigen regie kunnen houden, in wat zij wel en niet willen ontvangen. Vandaar dat zij zich ten allen tijden kunnen in- en uitschrijven voor de nieuwsbrief.

Dan de cruciale vraag: **“Hoe gaat de ChristenUnie het land in om die extra 80.000 stemmers te krijgen?”** Daarvoor zijn er zo gezegd drie manieren. Allereerst de avonden in het land, zoals debatten, werkbezoeken, media-optredens en interviews waarvoor de CU wordt uitgenodigd. Daarnaast de activiteiten die de CU zelf organiseert, juist ook in samenwerking met PerspectieF, om jongeren te bereiken met een christelijke achtergrond, waarvoor de CU een serieuze optie is. Ten slotte

dat de CU daarbij niet afhankelijk is van derden. Dat het zo'n groot bereik heeft, blijkt wel uit het feit dat als Gert-Jan Segers een bericht post op facebook. Zijn berichten worden door vele mensen bekeken. Dit bereik komt bijna overeen met een TV-programma op NPO 3. Dit is een groot verschil ten opzichte van de vorige verkiezingen, toen werden er minder snel in één keer zoveel mensen bereikt. Marcel noemt een mooi voorbeeld waarbij ingespeeld wordt op een zeer actueel thema: “het waardig ouder worden.” De CU heeft een virtual linkje gemaakt, waarin mensen iemand in het zonnetje kunnen zetten, waar je mee aangeeft dat je iemand bijzonder vindt. Hij gelooft er in dat zulke dingen via Facebook, sneller en een beter bereik hebben, dan bijvoorbeeld flyers uit te delen op een markt.

Zo wordt er voor en achter de schermen zeer hard gewerkt om in maart een extra zetel in Den Haag te krijgen. Om zo te werken aan een samenleving met toekomst!

Eline Keesmaat
Redacteur

Draag je visie uit!

Het maken van politieke statements in de praktijk

De hele koude Decembermaand elke dag een jurk dragen en op die manier een statement tegen de onwaardige behandeling en uitbuiting van vrouwen. Dat is Dresseember in het kort. Gerriane en Klariska, twee PerspectieF'ers, besloten om aan deze beweging mee te doen. Om aandacht te vragen voor de onwaardige behandeling van vrouwen, maar ook om te laten zien dat je politieke statements kunt maken, gewoon in je dagelijks leven. 'Ga op zoek naar een visie en belichaam deze. Dan heeft politiek kracht! En het is nog leuk ook,' aldus de vrouwen.

Gerriane

Klariska

Heeft jullie statement effect gehad?

Gerriane: 'Ik ben een aantal keervoor gekverklaard dat ik bij -5 graden Celsius in een jurkje rondliep. Het valt mensen dus op. In een internationaal café, een taalcoachingsproject met vluchtelingen, werd ik een keer door één van de vrijwilligers aangesproken en we kwamen in gesprek. Ze vond het een prachtig initiatief. "Morgen ga ik ook een jurkje uit de kast trekken!" vertelde ze.'

Klariska: 'Mensen uit mijn omgeving weten waarom ik een jurk draag. Elke keer als ze een jurk zien denken ze dan aan het onrecht. Ik laat zo de jurk het verhaal vertellen en kan ik zo met allerlei mensen, ook bijvoorbeeld mijn leerlingen, er mee in gesprek. Het is een "conversation starter". Doordat ik iets persoonlijks doe, heb ik de mogelijkheid om het verhaal te vertellen.'

Heeft het ook invloed op jullie persoonlijk gehad?

Klariska: 'Het is een manier van vasten. Je laat iets. Elke keer als je jurkje dan weer oncomfortabel zit, word je eraan herinnerd waarom je het doet. Zo doe je eigenlijk een maand lang reflectie. Je levert een stukje vrijheid in voor mensen, die natuurlijk veel minder vrijheid hebben.'

Gerriane: 'En het voelt als een positieve overwinning. Je kunt bewuste keuzes maken om ook echt eerlijke jurkjes te dragen!'

Klariska: 'Als je een politiek statement wilt maken, vraag het iets van je. Het is een offer.'

Waarom zou je dergelijke politieke statements willen maken? De mensen in je omgeving zijn niet direct betrokken bij vrouwenuitbuiting.

Klariska: 'Ik wil dat iedereen op en duur gaat zeggen: dit moet stoppen. Ik zie William Wilberforce daarin als voorbeeld. Hij streefde al voor afschaffing van de slavenhandel toen iedereen het nog normaal vond. Hij bleef doorgaan, en op den duur zei men: "Inderdaad, dit kan niet langer." En ook wat betreft vrouwenuitbuiting wil ik dat mensen gaan opstaan die zeggen: "Dit kan niet langer." Niets doen is geen optie. Als je een visie hebt gekregen, is het belangrijk om die te belichamen en je die persoonlijk gaat uitdragen. Dressement is daarvan een voorbeeld.'

Welke les zouden jullie meegeven aan Perspectief'ers die ook politieke statements willen maken?

Gerianne: 'Pick your battles. Er is zoveel onrecht, er zijn zoveel onderwerpen waar politieke verandering voor nodig is. Kies een thema waar jouw hart ligt, wat jou echt raakt. Maak voor jezelf helder waarom dit je raakt. Hoe je het dan vervolgens in de praktijk brengt, is vraag twee. Draag je persoonlijke visie uit en zorg dat je mensen om je heen vindt om je scherp te houden en aan te moedigen.'

Klariska: 'Gebruik alle kanalen die je hebt als je je visie helder hebt, maar belichaam ook echt je visie! Het is het meest inspirerend voor mensen als ze zien dat je er echt in gelooft, als ze dat zien aan jou als persoon.'

En wat als je nog niet weet wat je visie wordt?

Gerianne: 'Stel jezelf deze vragen: Wat is iets waar ik van houd? Waar ben ik goed in? En wat heeft de wereld nodig? Blijf ook leren. Zoek TED-talks op, ga naar conferenties, blijf lezen en ga met andere mensen in gesprek. Het is een proces van groeien, geef het ook de tijd. Ga het leren, ga experimenteren. Durf ook "nee" te zeggen als je aan iets begint en er achter komt dat het niet voor jou is om daarna weer verder met de zoektocht te gaan.'

Klariska: 'Ga bezinnen: waar liggen mijn interesses en kwaliteiten? Waar word ik warm van? Ga daar, heel open, mee naar God toe. Ik geloof dat je visie door God gegeven wordt en Hij dat in je hart legt. Een slaafvrije aarde bijvoorbeeld, dat is ook iets wat God wil. Als je graag een visie wilt ontwikkelen: ken jezelf, maar ken ook Gods hart. Veel mensen zitten in over de vraag: wat is het juiste beroep voor mij? Het gaat echter over de visie die je hebt, en die kun je uitdragen waar je ook bent. Mijn visie is mijn levensstijl geworden. Het is niet enkel van negen tot vijf.'

Klariska: 'Je hoeft niet meteen de wereld te veranderen. God heeft alle tijd, het komt wel.'

Meer weten over Dressement?
Kijk op: www.dressement.org

Jeroen Troost
Hoofdredacteur

Op bezoek bij...

PerspectieF Delft

De laatste tijd zijn er verschillende lokale PerspectieF-afdelingen opgericht. Eén daarvan is PerspectieF Delft. Het team bestaat uit Johan Nederend, René Vennik, Wessel Vrijmoeth en Joël Kroese en aan het begin maakten Martine Vroman en Anna Viera ook deel uit van het team.

Johan, die in het dagelijks leven bezig is met zijn master Industrieel Ontwerper, is kartrekker van deze afdeling. Hij vertelt: "ongeveer een jaar geleden leek het me gaaf om meer met PerspectieF te doen, maar Amersfoort was voor mij helaas te ver weg." Het leek hem leuk om een lokale afdeling op te richten omdat er in Delft nog niets gericht was op politiek voor christelijke jongeren. Zijn uiteindelijke hoop is dat studenten in de studentenstad ook op deze manier iets kunnen betekenen voor onze maatschappij.

Aan het begin was daarom het leukst om mensen met verschillende achtergronden - opleidingen, studentenverenigingen en levensfasen - bij elkaar te krijgen om een start-up team te vormen. Dat was aan het begin wat lastig, maar op een gegeven moment stond er een groepje jonge mensen te praten in de kerk en daar waren wat enthousiastelingen bij. Zo begon het balletje te rollen. De doelgroep bestaat uit drie subgroepen: studenten, afgestudeerden en andere geïnteresseerden. De groep met studenten is het grootst, omdat deze ook het makkelijkst te bereiken is. Het doel dit jaar van PerspectieF Delft is om één of twee activiteiten te organiseren en een eerste bestuur te vormen. Afgelopen oktober was de eerste activiteit: een gezamenlijke maaltijd

met een aansluitende borrel. "Het leek ons goed om een maaltijd te organiseren, omdat dat mensen op een ontspannen manier verbindt met elkaar," zegt Johan. De tweede activiteit werd halverwege januari gehouden.

Johan is niet alleen actief als voorzitter bij PerspectieF Delft, hij is ook fractiesecretaris bij ChristenUnie Delft. "Ondanks het vele support vanuit de fractie, hoop ik op meer samenwerking. Wellicht kan het nieuwe bestuur van PerspectieF Delft na de verkiezingen samen met de fractie een onderwerp oppakken." Johan hoopt ook op regelmatige activiteiten, veel verbinding met de stad, en dat mensen iets kunnen betekenen in de maatschappij.

Meer weten over PerspectieF Delft? Like PerspectieF Delft op Facebook of mail naar perspectiefdelft@gmail.com

Jantine ter Beek - Brandemann
Redacteur

Verbinding

'We moeten zoeken naar wat ons verbindt', hoor ik Gert-Jan Segers op de radio zeggen. De verkiezingen lijken daar inderdaad over te gaan, maar het land zelf lijkt er minder door in beslag genomen te zijn. Onze normen en waarden staan immers op losse schroeven, althans, dat hangt af van de definiëring die we hanteren voor 'onze normen en waarden'. En laat daar nou op het moment alles behalve consensus over bestaan. Sterker nog, het is inmiddels zelfs niet helemaal meer duidelijk wie er allemaal nog hoort bij dit land. Of wie er bij mag horen.

Ook in de politiek lijkt 'verbinding' niet een actueel begrip te zijn. De versplintering is groter dan ooit en wanneer iemand ook maar een detail in het partijprogramma ontdekt dat diegene tegen de borst stuit, ziet men dat inmiddels als aanleiding om een eigen Haagse club op te richten. Niet zelden volledig rond dat detail gebouwd overigens. Overeenkomsten en samenwerking zoeken is in parlementaire kringen momenteel niet erg hip, en de enkele partij die toch een kleine handreiking poogt te doen naar de overkant wordt direct door de kiezer teruggefloten.

En juist in een tijdperk waarin frustratie en polarisatie de overhand lijken te krijgen bestaat er ook respect voor een duurzame visie. Waar aan de ene kant de stem van het populisme menigeen weet te verleiden hun verhaal in overweging te nemen, klampen mensen aan de andere kant zich steeds meer vast aan redevoeringen vol nuance en optimisme. Die laatste groep presenteert zich vaak met minder geschreeuw en valt daardoor ook minder snel op. Maar kijkend naar de inhoud van hun verhaal komt men toch uit bij de constatering

dat de oplossingen voor de problemen eerder bij hen te vinden zijn. Idealen en principes staan hier nog voorop. Het doel wordt niet door alle middelen geheiligd en politici zijn er nog niet belangrijker geworden dan de politiek. En belangrijker nog, de kiezersstem bestaat er voor de politieke overtuiging en niet andersom.

En als de ChristenUnie bij de burger bekend kan blijven als een partij die tot die laatste groep behoort, dan heeft de term 'verbinding' ineens enorme potentie. Immers: politici die standvastig voor hun grote idealen blijven staan kunnen het zich ook veroorloven om met het oog op samenwerking af en toe de concullega iets te gunnen. Zo'n partij kan ook nog rekenen op daadwerkelijk vertrouwen wanneer het haar beloftes doet. Dergelijke beloftes hebben hun waarde immers nog niet volledig verloren.

Laten we hopen dat de aankomende verkiezingen weer over ideologie en visie gaan, en niet over trashtalk en persoonlijk moddergooien zoals we niet lang geleden in de VS hebben gezien. Dan hebben termen als 'verbinding' weer een plaats in het politieke debat. Laten we hopen dat strategische spelletjes en sluwe provocaties zo veel mogelijk achterwege blijven en politiek weer met het hart gevoerd wordt. Misschien dat dan ook het burgerlijk hart zal herstellen en we in navolging van de politiek ook elkaar weer recht in de ogen kunnen kijken. En wie weet hoe gezellig het dan weer kan worden.

Tim Kuijsten
Redacteur

Maatschappelijke diensplicht. Goed concept?

Met het conceptverkiezingsprogramma lanceerde de ChristenUnie ook het plan voor een maatschappelijke diensplicht. Een plicht om een periode van je leven in dienst van de maatschappij te stellen. Is het dé oplossing voor de breuklijnen in de samenleving? Of brengt het ons niet veel goeds, zoals anderen beweren.

Het idee kwam voort uit het boekproject 'Hoop voor een verdeeld land' van Gert Jan Segers. Hij interviewde Generaal Van Uhm die het idee opperde om een maatschappelijke diensplicht in te stellen. Vertaald in een sociaal-christelijke variant komt het erop neer dat jongeren zich voor een bepaalde periode maatschappelijk inzetten met als doel om de saamhorigheid in de samenleving te bevorderen en verschillende breuklijnen te overbruggen. Een sympathiek idee.

Wij zijn echter niet onverdeeld enthousiast. Wat is nu eigenlijk het probleem dat het beoogt op te lossen? Breuklijnen in het land? Wij schatten in dat de maatschappelijke diensplicht die net zo goed kan versterken in plaats van overbruggen. Wij verwachten dat diensplichtigen in hun eigen netwerk, woonplaats en cultuur de diensplicht invullen. Dit bestendigt breuklijnen in de samenleving juist. Tenzij de overheid diensplichtigen dwingt om buiten de geijkte paden van netwerk, woonplaats en cultuur te treden zal dat dus niet werken. Dit brengt ons tot een meer fundamentele vraag.

Is het wel de taak van de overheid om burgers te verplichten die maatschappelijke breuklijnen te overbruggen? Zeker met de achtergrond van de ChristenUnie in gedachten denken we van niet. Die achtergrond is namelijk gevormd door het denken van Abraham Kuyper die stelde dat verschillende kringen (kerk, markt, gezin) elk soeverein zijn en dus een hoge mate van zelfbeschikkingsrecht hebben. Maatschappelijke organisaties, burgerinitiatieven, vrijwilligerswerk, kerken, moskeeën, ze behoren elk tot hun eigen kring waarin de overheid liever niet te veel moet ingrijpen. Natuurlijk is het fantastisch dat de ChristenUnie deze terreinen van het leven waardeert en mankracht wil bieden, maar ingrijpen mag ze wat ons betreft alleen doen op het gebied van de overheid. Ze kan vrijwilligerswerk belastingtechnisch aantrekkelijk maken, of organisaties een ANBI-status verlenen. De overheid mag niet zo rigoureuus in deze kringen treden door zich te bemoeien met hun organisatie en inzet van mensen.

“Gaat de diensplicht de scheuren die de segregatie achterlaat daadwerkelijk overbruggen?”

Al zouden deze horden worden genomen, dan zijn er nog de praktische problemen. Terecht werd al door anderen opgemerkt dat er een risico is op arbeidsverdringing. Iets wat we juist niet kunnen

gebruiken in tijden dat (jeugd)werkloosheid al hoog is. We voelen er weinig voor om daar dienstplichtigen aan toe te voegen, omdat het nog meer druk legt op maatschappelijke verbanden. En als er geen werkgelegenheid in de verdrukking komt, rechtvaardigen de baten dan de kosten voor het organiseren van de dienstplicht en het uitbetalen van een vergoeding voor dienstplichtigen? Een andere vraag is aan wat voor randvoorwaarden dit plan voldoet. Hoe zorgen we er bij invoering voor dat de doelen van de dienstplicht gehaald worden zonder dat er verliezers zijn? Of als het acceptabel is dat er verliezers zijn, wie dan? We denken aan laagopgeleiden die hun studiepunten niet kunnen verzilveren of gehandicapten die geen werkvoorziening meer hebben. Groepen die juist de zorg en aandacht van de overheid nodig hebben. En hoe zit het met de begeleiding van al deze jongeren? Is er wel capaciteit genoeg om daarin adequaat te voorzien?

Tot slot vragen wij ons zeer af: gaat de dienstplicht wel doen wat het beoogt? Gaat de dienstplicht de scheuren die de segregatie achterlaat daadwerkelijk overbruggen? Het is nu immers ook niet zo dat jongeren maar op hun lauweren rusten. Voor het merendeel zijn jongeren nu al op tal van fronten maatschappelijk actief. Jongeren doen op het gebied van maatschappelijke participatie immers niet onder voor volwassenen, zo blijkt uit onderzoek

van het CBS. Gaat een gedwongen betrokkenheid op anderen op de langere termijn jongeren ook tot zulke betrokkenheid bewegen?

“Het moet een oplossing voor een precair probleem zijn en niet een plan voor de bühne.”

Zonder antwoorden op dit soort principiële en praktische bezwaren is het plan gedoemd een onzalig idee te worden. We willen niet op voorhand het plan naar de prullenbak verwijzen, maar we wensen dat het veel explicieter uitgedacht wordt. We willen bij mogelijke invoering niet de voeten treden van andere maatschappelijke kringen. Ook moet het duidelijk een oplossing voor een precair probleem zijn en niet een plan voor de bühne. We hopen daarom dat dit plan nog eens goed tegen het licht gehouden wordt. Perspectief denkt hier graag over mee, om het ondanks onze en andere bezwaren om te vormen tot een gedragen oplossing voor de maatschappelijke breuklijnen die wij ook zeker herkennen.

*Anthonie Drenth
Mark Zandvoort*

Denktank Perspectief

Waarom zou je op de ChristenUnie stemmen?

Op 15 maart is het zover. Voor het eerst in vier jaar mogen we naar de stembus om een nieuw parlement te kiezen. Er zijn deze verkiezingen ongeveer 850.000 jongeren die nog niet eerder hebben gestemd. Toch zijn deze jongeren, waar jij misschien ook wel bij hoort, goed voor ruim tien zetels. Misschien denk je wel dat jouw stem er niet toe doet. Of dat je toch niet gehoord wordt. In dit stuk willen we je overtuigen waarom het een goed idee is als je toch je stem uitbrengt. Vier goede redenen om te gaan stemmen op een rij:

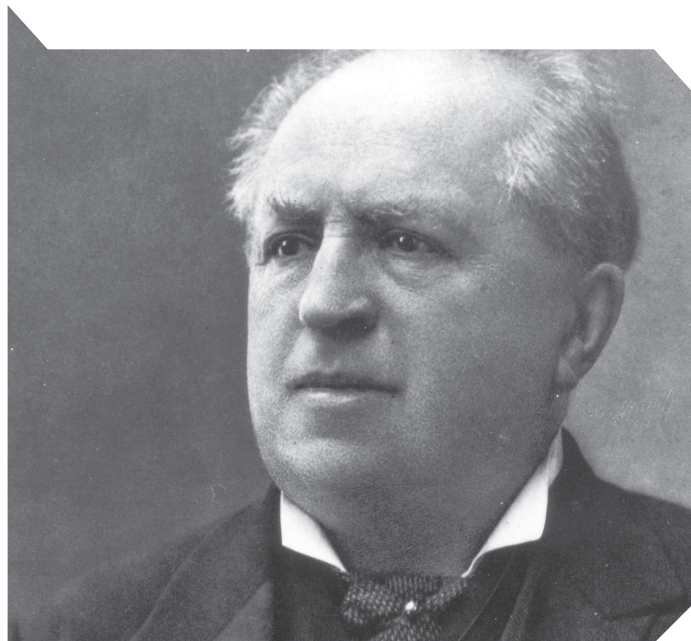
Politiek gaat over keuzes maken, die goed zijn voor de samenleving en de toekomstige generaties. Sommige partijen willen graag dat de pensioenleeftijd weer 65 jaar wordt en niet meer gaat veranderen. We snappen dat je niet bezig bent met je pensioen (eerst maar eens je studie goed doorkomen), maar zulke plannen hebben grote gevolgen voor onze generatie! De plannen van SP, PVV en 50Plus benadelen jongeren op dit punt.

Klimaat klinkt als een ver-van-mijn-bed show, maar raakt ons allemaal. Jan Terlouw (Engel van het Jaar 2016) legde het bijvoorbeeld uit in zijn inmiddels beroemde touwtje-speech. De berg plastic in de oceanen bedreigen de flora en fauna en verstoort het ecosysteem. Als we niet in actie komen, heeft dat gevolgen voor de leefbaarheid van de aarde. Goed om te weten dat de ChristenUnie van online platform Sargasso een 8,5 heeft gekregen voor de klimaatvoorstellen in haar verkiezingsparagraaf.

3
"Vrijheid die je jezelf gunt, moet je ook aan anderen gunnen." Het is belangrijk om dit citaat van Abraham Kuyper (voor wie hem niet kent: onder andere de oprichter van de Vrije Universiteit en minister-president van 1901-1905) goed te onthouden als je praat over de ruimte voor geloof in de samenleving. Geweld is nooit goed en radicalisering moet stevig aangepakt worden. Hierin hoeven we niet naïef te zijn. Als we echter praten over gebedsoproepen en kerkklokken, dan hebben beiden, binnen de geldende regels, evenveel bestaansrecht. Heb je de blog van Gert-Jan Segers wel eens gelezen op dit punt? Een aanrader!

4
Schulden onder jongeren worden groter. Steeds meer jongeren hebben te maken met betalingsachterstanden. Deze schulden hebben invloed op de toekomst van jongeren. Je kunt bijvoorbeeld minder makkelijk een huis kopen als je klaar bent met studeren. Je kunt je daarbij neerleggen óf je kunt op een partij stemmen die iets wil doen aan die schulden. PvdA, VVD, GroenLinks en D66 hebben bijvoorbeeld ingestemd met het leenstelsel onder het mom van het 'investeren in jezelf'. Erg onverstandig... ChristenUnie wil daarentegen graag de basisbeurs terug én wil misstanden bij incassobureau's aanpakken.

Dico Baars
Bestuurslid politiek

Colofon

PerspeX

Wordt uitgegeven door: Perspectief,
ChristenUnie-jongeren

Hoofdredactie

Jeroen Troost

Redactie

Jantine ter Beek - Brandemann
Eline Keesmaat
Tim Kuijsten
Tim van Ooijen
Martijn Tel

Gastschrijvers

Dico Baars
Anthonie Drenth
Mark Zandvoort

Design / opmaak

Geert Emmens, zegmaarGeert.nl

Redactieadres

PerspeX
Postbus 439
3800 AK Amersfoort
perspex@perspectief.nu

In de Media

In de aanloop naar de verkiezingen zijn er zo veel mediamomenten geweest, dat we hier een selectie laten zien.

- X In het **Nederlands Dagblad**, op **Radio 1** en andere media is veel aandacht gegeven aan de verkiezing van 'Engel van het Jaar 2016'
- X Op **Radio 1** ging voorzitter Jarin van der Zande in debat met de Wouter van Erkel van de Jonge Democraten over de 'doe normaal' advertentie van Mark Rutte.
- X Bij **Groot Nieuwsradio** gaven we een interview over de invloed van First Time Voters bij de komende verkiezingen.
- X Voor het tv-programma voor jongeren '**De Tweede Kelder**' ging Jarin in debat met ROOD, jong in de SP over de arbeidspositie van jongeren in Nederland.
- X Voor **KRO-NCRV Brandpunt +** gingen we opnieuw in debat met de Jonge Democraten, ditmaal op de thema's drugs, euthanasie en het leenstelsel.
- X Voor het jongerenplatform **ondertussen.nl** gaf Perspectief een interview over het belang van jongeren in de politiek en de thema's die voor jongeren extra belangrijk zijn tijdens de verkiezingen.

Agenda

Ledenweekend

Wil je andere PerspectieF'ers weer ontmoeten of juist leren kennen? Inspiratie opdoen voor de rest van het seizoen? Uitrusten van de landelijke verkiezingen? Kom dan naar het Ledenweekend van PerspectieF! Een weekend met aandacht voor inhoud én ontspanning, voor zowel doorgewinterde als nieuwe leden.

Dit jaar vindt deze plaats van 7 tot en met 9 april 2017 in Kamerik.

Excursie naar Brussel

Europa een ver-van-je-bedshow? PerspectieF brengt jouw bed voor één nachtje in de kern van Europa: in Brussel! Van dinsdagochtend 25 april tot woensdagavond 26 april gaat PerspectieF naar Brussel om de stad én het Europees Parlement te verkennen. Je ontmoet verschillende Europarlementariërs, krijgt een rondleiding door het Europees Parlement en brengt een bezoek aan enkele culturele highlights in de stad. Daarnaast is er natuurlijk ook ruimte voor borrel en ontspanning.

Ga ook mee! De excursie is gratis voor leden van PerspectieF.

Meld je aan voor deze activiteiten via www.perspectief.nu of via organisatie@perspectief.nu.

Blijf op de hoogte van de verkiezingen Hoe?

Partij voor Dieren

Gert-Jan Segers

ChristenUnie

Bekijk elke week op Facebook de vlog van #firsttimevoters!

Verkiezingsdebat & borrel

14 maart
20:00-23:00
@ Partijbureau CU

PerspectieF
ChristenUnie-jongeren

De avond voor de verkiezingen, op dinsdagavond 14 maart, vindt het NOS-verkiezingsdebat plaats. Vanuit het partijbureau van de ChristenUnie in Amersfoort gaat PerspectieF samen met jullie dit debat aanschouwen onder het genot van een hapje en een drankje. Kom ook!

Wat? Verkiezingsdebat & borrel

Waar? Partijbureau ChristenUnie, Johan van Oldebarneveltlaan 46 in Amersfoort

Wanneer? Dinsdagavond 14 maart, van 20.00u tot 23.00u